Annus VI - Vol. VI Die 6 Iulii 1914 Num. 10

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Motu proprio, pag. 333; Chirographum, pag. 341; Litterae Apostolicae, pag. 342. — II. *Suprema S. C. S. Officii:* De modo devotionalia benedicendi, pag. 346; De sacerdotibus ad absolutionem generalem tertiariis impertiendam delegandis, pag. 347; De indulgentia *toties quoties* crucifixis adnexa, pag. 347. — III. *S. C. Consistorialis:* De sindacalismo quoad sacerdotes, pag. 349; Erectio praelaturae nullius, pag. 350. — IV. *S. C. de Propaganda Fide:* Nominatio, pag. 350. — V. *S. C. Rituum:* De officiis propriis, pag. 351; De propriis dioecesanis, pag. 352; De luce electrica, pag. 352. — VI. *S. R. Rota:* Fesulana. Iurium, pag. 354.

Diarium Romanae Curiae: Nomine, onorificenze, necrologio, pagg. 369-372.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXIV

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.
Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* ». (Ex *Commentarii Officialis* ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. VI, n. 10 - 6 Iulii 1914)

ACTA PII PP. X

Motu proprio

PAG.

I. *Praeclara.* - De potestate conferendi academicos gradus facta Anselmiano Urbis Collegio. - *24 iunii 1914* 333

II. *Doctoris Angelici.* - De studio doctrinae S. Thomae Aquinatis in scholis catholicis promovendo. - *29 iunii 1914* 336

Chirographum

Filias Caritatis. - De virginibus Canossianis ad sacras earum missiones educandis. - *1 iunii 1914* 341

Litterae Apostolicae

I. *Sollemne Domini Iesu.* - Erectio novi vicariatus apostolici de Tchao-Tchion in Sinis. - *6 aprilis 1914* 342

II. *Ecclesiarum omnium cura.* - Praefectura apostolica de « Kuam-Tom » in vicariatum apostolicum cum appellatione de « Canton » erigitur. - *6 aprilis 1914*. . . . 344

III. *Nihil praestabilius.* - Erectio praefecturae apostolicae Sinensis « Kuam-Si » in vicariatum apostolicum. - *6 iunii 1914* 345

SUPREMA S. CONGR. S. OFFICII

Sectio de indulgentiis

I. Decretum seu declaratio circa modum benedicendi quaedam devotionalia apostolica auctoritate. - *18 maii 1914* . . . 346

II. Decretum seu declaratio circa sacerdotes delegandos ad absolutionem generalem et benedictionem papalem Tertiariis saecularibus impertiendas. - *28 maii 1914* . 347

III. Decretum seu declaratio circa indulgentiam « tôties quoties » crucifixis adnexas. - *11 iunii 1914* 347

S. CONGR. CONSISTORIALIS

I. *Decretum.* - Sacerdotes in Italia prohibentur, ne sindacalistis societatibus dent nomen, operamve praebeant. - *20 iunii 1914* 349

II. Erectio praelaturae Nullius. - *12 maii 1914* 350

S. CONGR. DE PROPAGANDA FIDE

Nominatio 350

S. CONGR. RITUUM

I. Decretum seu declaratio circa Officia propria. - *24 iunii 1914* 351

II. Dubium de Propriis dioecesanis. - *24 iunii 1914*. 352

III. Decretum de luce electrica super altari non adhibenda. - *24 iunii 1914* . . . 352

S. ROMANA ROTA

Fesulana. - Iurium. - *17 martii 1914* 354

DIARIUM ROMANAE CURIAE

Segreteria di Stato. *Nomine, onorificenze* . . 369

Necrologio 372

Annus VI. - Vol. VI. Die 6 Iulii 1914 Num. 10.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

PIUS PP. X

MOTU PROPRIO

DE POTESTATE CONFERENDI ACADEMICOS GRADUS FACTA ANSELMIANO URBIS COLLEGIO

Praeclara inter opera decessoris Nostri Leonis Pp. XIII, fel. rec., exstat sane Collegium Anselmianum quo quidem Ordini S. Benedicti in hac Alma Urbe proprium Seminarium datum est. Noverat enim, qua erat sapientia, Pontifex nihil posse plus conferre eo, ut religiosa Patriarchae Cassinensis familia, quae de Ecclesia et de societate civili tam multis nominibus optime est merita, feliciter ad splendorem pristinum revirescat, quam si adolescentes monachi Romam undique conveniant et sub auspiciis eius qui Christi Vicarius est, instituti sui disciplina ac sacris doctrinis erudiantur. Quippe in Romani Sede Pontificatus omnibus qui christiano gloriantur nomine, sed praecipue religiosis Ordinibus fons sanctitatis et sapientiae uberrimus patet.

Evocati igitur a Pontifice maximo, Benedictinae familiae alumni philosophia, theologia Pontificioque iure solide institui in Urbe coeperunt, vigilanter nimirum tum decessore Nostro tum Nobismetipsis curantibus ut in Collegio Anselmiano sanctum esset traditam a Patribus doctrinam incorrupte impertire atque a temeraria quavis novitate rerum abhorrere. Etenim nunc maxime cum errores perniciosissimi e falsis scholis profecti late in

mentes hominum irrepserunt, viros religiosos sacrarum rerum scientia bene instructos esse oportet, ut et studium perfectionis christianae firmo nitatur fundamento et ipsi ceteris possint in via veritatis magistros se praebere ac duces. Itaque praeceptoribus alumnisque huius Collegii illud ab initio propositum fuit, ad Cantuariensis Doctoris monita, Scholasticorum Patris, S. Romanae Ecclesiae « fidem indubitanter tenendo, amando et secun« dum illam vivendo » pro viribus in eiusdem fidei rationibus indagandis se exercere. Quo in studio magistrum semper secuti sunt ipsum S. Thomam, cuius aurea doctrina mentes splendore suo illuminat; cuius via et ratio usque ad profundissimam divinarum rerum cognitionem sine ullo erroris periculo perducit. Neque vero conceptam spem fefellit exitus: mirum enim quantum incrementi Ordo Benedictinus postremis temporibus accepit. Equidem gaudemus Nobis, cum videmus numerum eorum sodalium iam factum duplo maiorem; monasteria ubique vetusta refici, nova condi; plurima gymnasia academiasque non paucas optimo cum fructu a Benedictinis gubernari; ex eisque pietatis et studiorum domiciliis subinde prodire promptos et alacres, qui lucem Evangelii in barbaros propagent. Omnino novus quidam vigor huic Ordini, Dei benignitate, iniectus videtur; sed profitemur libenter Urbanum, de quo loquimur, Collegium non parum ad eam rem contulisse. Plures enim eorum qui Anselmianis in aedibus educati sint, monasteriis et scholis praepositos, plures ad magisterium doctrinae vel ad alia praeclara munera adhibitos esse scimus.

Quo igitur tam salubre institutum magis magisque firmaretur et cresceret, tum Leo Pp. XIII, tum Nosmetipsi Collegio S. Anselmi paternae benevolentiae dare documenta non destitimus; eaque Nobis nunc opportuna gratia accessione cumulare libet. Decessor Noster cum Collegii aedificia in Monte Aventino sua munificentia excitasset legesque ac statuta sanxisset, eidem insigne dedit vivo vocis oraculo privilegium laureas gradusque academicos conferendi. Id Nos considerantes, duximus faciendum, utpote ad Dei gloriam conducibile, atque utile Ecclesiae

Ordinique Benedictino, cuius patrocinium peramanter Nos Ipsi suscepimus, ut huius concessio beneficii firmius consisteret.

Itaque re mature perpensa, collatisque consiliis cum dilecto Filio Nostro, Cardinali S. Congregationi Studiorum Praefecto, apostolica Nostra auctoritate ac Motu-proprio statuimus, ut Collegium Benedictinorum S. Anselmi de Urbe ad instar aliarum academiarum in Urbe exsistentium, perpetuo privilegium obtineat conferendi omnes gradus academicos cum in philosophia, tum in sacra theologia, tum in iure canonico alumnis utriusque cleri, saecularis ac regularis, qui rite laudati Collegii scholas in memoratis *facultatibus* frequentaverint et, periculo coram Collegii professoribus facto, maiorem suffragiorum partem retulerint.

Quo autem salubriores hoc privilegium et Ordini et Ecclesiae fructus ferat, volumus et praecipimus, ut Professores Collegii Anselmiani in re tum philosophica tum theologica doctrinam semper sequantur Aquinatis, atque in praelectionibus sacrae theologiae pro alumnis qui ad academicos gradus contendunt, ipsum *textum* S. Thomae adhibeant. Aquinatem enim deserere, in re philosophica praesertim et theologica, uti iam diximus, non sine magno detrimento esse potest; ipsum sequi tutissima est via ad profundam divinarum rerum cognitionem.

Quoniam vero omnis sufficientia nostra ex Deo est, Eundem ex intimo corde apprecamur, ut, qui coepit hoc opus bonum, Ipse perficiat, et in auspicium omnium caelestium gratiarum itemque in pignus paternae Nostrae caritatis omnibus Professoribus alumnisque Collegii S. Anselmi apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Quae autem hic a Nobis constituta sunt, firma et valida in perpetuum esse volumus et iubemus, contrariis quibuslibet, etiam speciali et specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae apud sanctum Petrum die XXIV mensis iunii MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS PP. X

PIUS PP. X

MOTU PROPRIO

PRO ITALIA ET INSULIS ADIACENTIBUS

DE STUDIO DOCTRINAE S. THOMAE AQUINATIS IN SCHOLIS CATHOLICIS PROMOVENDO

Doctoris Angelici nemo sincere catholicus eam ausit in dubium vocare sententiam: *Ordinare de studio pertinet praecipue ad auctoritatem Apostolicae Sedis qua universalis Ecclesia gubernatur, cui per generale studium providetur* [1]. Quo Nos magno quidem officii munere cum alias functi sumus, tum praesertim die 1 sept. a. MCMX, quum datis litteris *Sacrorum antistitum* ad omnes Episcopos summosque Religiosorum Ordinum magistros, quibus cura rite instituendae sacrae iuventutis incumberet, haec in primis eos admonebamus: « Ad studia quod attinet, volumus « probeque mandamus ut philosophia scholastica studiorum « sacrorum fundamentum ponatur ... Quod rei caput est, philo« sophiam scholasticam quam sequendam praescribimus, eam « praecipue intelligimus, quae a Sancto Thoma Aquinate est « tradita: de qua quidquid a Decessore Nostro sancitum est, « id omne vigere volumus et, qua opus sit, instauramus et con« firmamus, stricteque ab universis servari iubemus. Episcopo« rum erit, sicubi in Seminariis neglecta fuerint, ea ut in po« sterum custodiantur, urgere atque exigere. Eadem Religioso« rum Ordinum Moderatoribus praecipimus ».

Iam vero, cum dictum hoc loco a Nobis esset *praecipue* Aquinatis sequendam philosophiam, non *unice*, nonnulli sibi persuaserunt, Nostrae sese obsequi aut certe non refragari voluntati, si quae unus aliquis e Doctoribus scholasticis in philosophia tradidisset, quamvis principiis S. Thomae repugnan-

[1] Opusc. *Contra impugnantes Dei cultum et religionem*, c. III.

tia, illa haberent promiscua ad sequendum. At eos multum animus fefellit. Planum est, cum praecipuum nostris scholasticae philosophiae ducem daremus Thomam, Nos de eius principiis maxime hoc intelligi voluisse, quibus, tamquam tundamentis, ipsa nititur. Ut enim illa reiicienda est quorumdam veterum opinio, nihil interesse ad Fidei veritatem quid quisque de rebus creatis sentiat, dummodo de Deo recte sentiatur, siquidem error de natura rerum falsam Dei cognitionem parit; ita sancte inviolateque servanda sunt posita ab Aquinate principia philosophiae, quibus et talis rerum creatarum scientia comparatur quae cum Fide aptissime congruat [1]; et omnes omnium aetatum errores refutantur; et certo dignosci licet quae Deo soli sunt neque ulli praeter ipsum attribuenda [2]; et mirifice illustratur tum diversitas tum analogia quae est inter Deum eiusque opera; quam quidem et diversitatem et analogiam Concilium Lateranense IV sic expresserat: « inter Creatorem et creaturam « non potest tanta similitudo notari, quin inter eos maior sit dis- « similitudo notanda » [3]. — Ceterum, his Thomae principiis, si generatim atque universe de iis loquamur, non alia continentur, quam quae nobilissimi philosophorum ac principes Doctorum Ecclesiae meditando et argumentando invenerant de propriis cognitionis humanae rationibus, de Dei natura rerumque ceterarum, de ordine morali et ultimo vitae fine assequendo. Tam praeclaram autem sapientiae copiam, quam hic a maioribus acceptam sua prope angelica facultate ingenii perpolivit et auxit et ad sacram doctrinam in mentibus humanis praeparandam, illustrandam tuendamque [4] adhibuit, nec sana ratio vult negligi nec Religio patitur ulla ex parte minui. Eo vel magis quod si catholica veritas valido hoc praesidio semel destituta fuerit, frustra ad eam defendendam quis adminiculum petat ab ea philoso-

[1] *Contra Gentiles,* lib. II, c. III et II.

[2] Ib. c. III; et I, q. XII, a. 4; et q. LIV, a I.

[3] Decretalis II[a] *Damnamus ergo, etc.* Cfr. S. Thom. Quaest. Disp. *De scientia Dei,* art. 11.

[4] In Librum Boethii *De Trinitate,* quaest. II, art. 3.

phia, cuius principia cum *Materialismi*, *Monismi*, *Pantheismi*, *Socialismi* variique *Modernismi* erroribus aut communia sunt aut certe non repugnant. Nam quae in philosophia sancti Thomae sunt capita, non ea haberi debent in opinionum genere, de quibus in utramque partem disputare licet, sed velut fundamenta in quibus omnis naturalium divinarumque rerum scientia consistit: quibus submotis aut quoquo modo depravatis, illud etiam necessario consequitur, ut sacrarum disciplinarum alumni ne ipsam quidem percipiant significationem verborum, quibus revelata divinitus dogmata ab Ecclesiae magisterio proponuntur.

Itaque omnes qui philosophiae et sacrae theologiae tradendae dant operam, illud admonitos iam voluimus, si ullum vestigium, praesertim in metaphysicis, ab Aquinate discederent, non sine magno detrimento fore. — Nunc vero hoc praeterea edicimus, non modo non sequi Thomam, sed longissime a sancto Doctore aberrare eos, qui, quae in ipsius philosophia principia et pronuntiata maiora sunt, illa perverse interpretentur aut prorsus contemnant. Quod si alicuius auctoris vel Sancti doctrina a Nobis Nostrisve Decessoribus unquam comprobata est singularibus cum laudibus atque ita etiam, ut ad laudes suasio iussioque adderetur eius vulgandae et defendendae, facile intelligitur eatenus comprobata, qua cum principiis Aquinatis cohaereret aut iis haudquaquam repugnaret.

Haec declarare et praecipere Apostolici officii duximus, ut in re maximi momenti, quotquot sunt ex utroque Clero, saeculari et regulari, mentem voluntatemque Nostram et penitus perspectam habeant, et ea, qua par est, alacritate diligentiaque efficiant. Id autem peculiari quodam studio praestabunt christianae philosophiae sacraeque theologiae magistri, qui quidem probe meminisse debent non idcirco sibi factam esse potestatem docendi, ut sua opinionum placita cum alumnis disciplinae suae communicent, sed ut iis doctrinas Ecclesiae probatissimas impertiant.

Iam, quod proprie attinet ad sacram theologiam, huius quidem disciplinae studium semper eius luce philosophiae, quam

dximus, illustratum esse volumus, sed in communibus Seminariis clericorum, modo idonei praeceptores adsint, adhibere liceat eorum libros auctorum, qui, derivatas de Aquinatis fonte doctrinas, compendio exponunt; cuius generis libri suppetunt, valde probabiles.

At vero ad colendam altius hanc disciplinam, quemadmodum coli debet in Universitatibus studiorum magnisque Athenaeis atque etiam in iis omnibus Seminariis et Institutis, quibus potestas facta est academicos gradus conferendi, omnino oportet, veteri more, qui numquam excidere debuerat, revocato, de ipsa *Summa Theologica* habeantur scholae: eo etiam, quia, hoc libro commentando, facilius erit intelligere atque illustrare solemnia Ecclesiae docentis decreta et acta, quae deinceps edita sunt. Nam post beatum exitum sancti Doctoris, nullum habitum est ab Ecclesia Concilium, in quo non ipse cum doctrinae suae opibus interfuerit. Etenim tot saeculorum experimentis cognitum est in diesque magis apparet, quam vere Decessor Noster Ioannes XXII affirmarit: « Ipse (Thomas) plus « illuminavit Ecclesiam, quam omnes alii Doctores: in cuius « libris plus proficit homo uno anno, quam in aliorum doctrina « toto tempore vitae suae » [1]. Quam sententiam S. Pius V, cum sancti Thomae festum, ut Doctoris, toti Ecclesiae celebrandum indiceret, ita confirmavit: « Sed quoniam omnipotentis Dei pro- « videntia factum est, ut Angelici Doctoris vi et veritate doctrinae « ex eo tempore quo caelitibus civibus adscriptus fuit, multae, « quae deinceps exortae sunt haereses, confusae et convictae dis- « siparentur, quod et antea saepe et liquido nuper in sacris Con- « cilii Tridentini decretis apparuit, eiusdem memoriam, cuius « meritis orbis terrarum a pestiferis quotidie erroribus liberatur, « maiore etiam quam antea grati et pii animi affectu colendam « statuimus » [2]. Atque, ut alia praeconia Decessorum, plurima quidem et praeclara, mittamus, libet his verbis Benedicti XIV

[1] Alloc. hab. in Consistorio an. MCCCXVIII.

[2] Bulla *Mirabilis Deus*, d. d. XI aprilis an. MDLXVII.

omnes scriptorum Thomae, praesertim Summae Theologicae, laudes complecti: « Cuius doctrinae complures Romani Ponti-« fices, praedecessores Nostri, perhonorifica dederunt testimonia, « quemadmodum Nos ipsi in libris, quos de variis argumentis « conscripsimus, postquam Angelici Doctoris sententiam dili-« genter scrutando percepimus atque suspeximus, admirabundi « semper atque lubentes eidem adhaesimus atque subscripsimus; « candide profitentes si quid boni in iisdem libris reperitur, id « minime Nobis, sed tanto Praeceptori totum esse adscriben-« dum » [1].

Itaque « ut genuina et integra S. Thomae doctrina in scholis « floreat, quod Nobis maxime cordi est » ac tollatur iam « illa do-« cendi ratio, quae in magistrorum singulorum auctoritate ar-« bitrioque nititur » ob eamque rem « mutabile habet funda-« mentum, ex quo saepe sententiae diversae atque inter se « pugnantes oriuntur ... non sine magno scientiae christianae « detrimento » [2], Nos volumus, iubemus, praecipimus, ut qui magisterium sacrae theologiae obtinent in Universitatibus, magnis Lyceis, Collegiis, Seminariis, Institutis, quae habeant ex apostolico indulto potestatem gradus academicos et lauream in eadem disciplina conferendi, *Summam Theologicam* S. Thomae tamquam praelectionum suarum *textum* habeant, et latino sermone explicent: in eoque sedulam ponant operam ut erga illam auditores optime afficiantur. — Hoc in pluribus Institutis laudabiliter iam est usitatum; hoc ipsum Ordinum Religiosorum Conditores sapientissimi in suis studiorum domiciliis fieri voluerunt, Nostris quidem Decessoribus valde probantibus: nec, qui post Aquinatis tempora fuerunt, Sancti homines alium sibi summum doctrinae magistrum habuerunt, nisi Thomam. Sic autem, et non aliter, fiet ut non modo in pristinum decus revocetur theologia, sed et sacris omnibus disciplinis suus ordo suumque pondus restituatur, et quicquid intelligentia et ratione tenetur, quodammodo revirescat.

[1] Acta Cap. Gen. O. P., tomo IX, p. 196.

[2] Leonis XIII Epist. *Qui te*, d. d. XIX iunii an. MDCCCLXXXVI.

Quare nulla in posterum tribuetur cuiquam Instituto potestas conferendi academicos in sacra theologia gradus, nisi quod hic a Nobis praescriptum est, sancte apud ipsum servetur. Instituta vero seu *Facultates*, Ordinum quoque et Congregationum Regularium, quae legitime iam huiusmodi potestatem habeant academicos in theologia gradus aut similia documenta conferendi vel tantum intra domesticos fines, eadem privabuntur privataeque habendae erunt, si post tres annos, quavis de causa etiamsi minime voluntaria, huic praescriptioni Nostrae religiose non obtemperarint.

Atque haec statuimus, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIX mensis iunii MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS PP. X

CHIROGRAPHUM

DE VIRGINIBUS CANOSSIANIS AD SACRAS EARUM MISSIONES EDUCANDIS

PIUS PP. X

Filias Caritatis Canossianas cum in multiplici alio genere, tum in sacris missionibus apud barbaros ita versari, ut eam christianarum omnium virtutum praestantissimam, unde eis inditum est nomen, magno cum fructu animarum exerceant, probe cognitum habemus. Ac de ipsis Canossianis missionibus, quae sunt in finibus Sinarum et Indiarum orientalium, intelleximus novis magnisque earum necessitatibus non aliter satisfieri posse, quam si certa quaedam constituatur domus educandis fingendisque ad tantum munus atque onus iis virginibus Canossianis, quae illud suscipere, Deo vocante, voluerint: hoc enim vicarii apostolici earum regionum sibi esse in votis summa consensione Nobis significarunt; hoc etiam Canossianarum domorum, quae ibidem sunt, moderatrices, praeeunte

generali sodalitatis Antistita, enixe a Nobis postularunt. Itaque huius Nostri auctoritate Chirographi perlibenter eidem generali Antistitae concedimus, ut quam, Nobis consultis, nuper *Vimercate*, in oppido Mediolanensis archidioecesis, domum comparavit, eam dumtaxat tirocinio destinet Sororum Canossianarum, quae sodalitatis suae missionibus sese deditura sint; ipsam vero domum iubemus proxime et unice esse sub iurisdictione Apostolicae Sedis, atque ab Antistita generali, quae quidem Veronae habitat, de Cardinalis Patroni sententia gubernari.

Datum Romae apud S. Petrum die I mensis iunii MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE

I

ERECTIO NOVI VICARIATUS APOSTOLICI DE « TCHAO-TCHION » IN SINIS

PIUS PP. X

Ad perpetuam rei memoriam. — Sollemne Domini Iesu praeceptum exsequentes, qui omnes gentes doceri et baptizari iussit in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, Romani Pontifices, pastores pastorum, de omnium populorum salute solliciti, praeconum Evangelii stationes in infidelium regionibus constituere et multiplicare pro re ac tempore iugiter cordi habuere. Hoc ducti consilio, quum, superatis divina ope difficultatibus, feliciter factum sit, ut Christi fidelium numerus, postremis hisce annis, admodum augeretur in praefectura apostolica de Kuam-Tom; et venerabilis frater Ioannes Maria Mérel, episcopus titularis Orcistiensis idemque memoratae Missionis praefectus apostolicus, enixe a Nobis postulaverit, ut, peracta divisione suae praefecturae, novam Missionem conderemus: Nos, ad christiani nominis uberius incrementum, omnibusque rei momentis attento seduloque studio perpensis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus Propagandae Fidei praepositis, postu-

lationi illius concedendum esse censuimus. Quare Motu proprio, certa scientia, matura deliberatione atque apostolicae Nostrae potestatis plenitudine, a Praefectura Apostolica de Kuam-Tom, quam per similes Nostras Litteras hoc ipso die datas in Vicariatum Apostolicum nomine de *Canton* distinctum ereximus, praesentium tenore, partem orientalem seiungimus, eamque erigimus in alium Vicariatum Apostolicum ab illo separatum, quem curis concreditum volumus optime meriti Seminarii Parisiensis pro missionibus ad exteros. Novum autem hunc vicariatum nuncupandum esse mandamus de *Tchao-tchion,* e nomine urbis quae portui Swatow proxima, novo excipiendo vicario apostolico peropportuna videtur; eidemque vicariatui tales statuimus fines, ut ad septemtriones meridionalibus limitibus vicariatuum apostolicorum Kiam-Si meridionalis et Fo-kien; ad orientem occidentalibus limitibus Vicariatus apostolici Amoënsis et mari Sinico; ad meridiem mari item Sinico; ad occidentem denique limitibus orientalibus vicariatus apostolici de Hom-Kom et districtuum civilium Yun-on, Ho-yun, Tcheung-ning, Yong-yun circumscriptum maneat, ipseque praeterea attingat et inclusas habeat insulas maris Sinici, quae in ditione civilium districtuum intra regionem continentalem eiusdem sitae reperiuntur: decernentes has Litteras Nostras firmas, validas et efficaces semper exsistere et fore, suosque plenarios atque integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque iudicari ac definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari: non obstantibus Nostra et Cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus apostolicis ceterisque omnibus in contrarium facientibus quibuslibet.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die VI aprilis MDCCCCXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

II

PRAEFECTURA APOSTOLICA DE « KUAM-TOM » IN VICARIATUM APOSTOLICUM CUM APPELLATIONE DE « CANTON » ERIGITUR

PIUS PP. X

Ad futuram rei memoriam. — Ecclesiarum omnium cura Nobis divinitus commissa illud postulat ut, quum in aliqua regione fidelium numerus creverit et quotidie magis bona opera florescant, regionem ipsam ad ampliorem ecclesiastici ordinis gradum promoveamus, quo aptius et opportunius sacrarum rerum procurationi consulatur. Itaque quoniam, certiores facti in praefectura apostolica de *Kuam-Tom* actuoso studio sodalium optime meriti Seminarii Parisiensis pro missionibus ad exteros christianum nomen magnopere propagatum esse, orientalem partem illius in separatum Vicariatum Apostolicum, per similes Apostolicas Litteras hoc ipso die datas, ereximus, Praefecturam eamdem, ne, quae meritis minor non est, dignitate inferior maneret, pari honore augere statuimus. Postquam igitur hac de re cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus Propagandae Fidei praepositis consilia contulimus, praesentium vi, motu proprio, certa scientia et matura deliberatione Nostra atque Apostolicae Nostrae potestatis plenitudine, Praefecturam Apostolicam quae usque adhuc appellata est de Kuam-Tom, in Vicariatum Apostolicum erigimus, evehimus et posthac nuncupari mandamus de *Canton*, e nomine urbis quae princeps est provinciae illius. Decernimus vero praesentes Nostras Litteras firmas, validas et efficaces semper exsistere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari: non obstantibus Nostra et Cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus apostolicis, ceterisque omnibus in contrarium facientibus quibuslibet.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die VI aprilis anno MCMXIV, Pontificatus Nostri undecimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL
a Secretis Status.

L. ✠ S.

III

ERECTIO PRAEFECTURAE APOSTOLICAE SINENSIS « KUAM-SI » IN VICARIATUM APOSTOLICUM

PIUS PP. X

Ad futuram rei memoriam. — Nihil praestabilius neque sacris dignius viris aestimandum est, quam toto pectore adlaborare, ut qui in tenebris et in umbra mortis sedent, Christum Redemptorem nostrum, cunctis mortalibus lucem et vitam, cognoscant et adorent. Laeto itaque accepimus animo, alumnos Seminarii Parisiensis pro exteris missionibus magna facere ac perpeti, ut in apostolica praefectura Sinensi, cui vulgo nomen *Kuam-si* christiana fides magis magisque in dies incrementum suscipiat. Atque ut strenui huiusmodi Evangelii praecones merito laudis praemio afficiantur, utque ad semper maiora pro Dei gloria et aeterna hominum salute per Nos excitentur, Apostolicam quam supra memoravimus Praefecturam, ad potiorem dignitatis gradum censuimus evehendam. Quare omnibus sedulo perpensis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus christiano nomine Propagando praepositis, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione Nostra, deque potestatis Nostrae plenitudine, praesentium tenore Apostolicam Praefecturam in Sinis, quae vulgo *Kuam-si* nuncupatur, in Vicariatum Apostolicum erigimus et constituimus, iisdem atque antea ei nomine et limitibus servatis. Praeterea eidem Vicariatui omnia et singula iura, privilegia, honores, indulta quae ad apostolicas huiusmodi Missiones pertineant, concedimus ac largimur. Decernentes praesentes Nostras Litteras firmas, validas, efficaces semper exsistere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Nostra et Cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque omnibus etiam speciali et individua mentione ac derogatione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die VI mensis iunii MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL.
a Secretis Status.

L. ✠ S.

SUPREMA S. CONGREGATIO S. OFFICII

(Sectio de Indulgentiis)

I

DECRETUM

SEU DECLARATIO CIRCA MODUM BENEDICENDI QUAEDAM DEVOTIONALIA APOSTOLICA AUCTORITATE

Consuevit Apostolica Sedes in facultatibus concedendis, quae benedictionem respiciunt crucium, coronarum, numismatum, aliorumve devotionalium, permittere ut sacerdotes delegati unico crucis signo utantur, nulla adhibita formula, nullis vestibus sacris, absque aliis caeremoniis; at pluries dubitatum est, utrum signum crucis toties peragendum sit, quot sunt res diversae benedicendae, vel diversae facultates quibus gaudet sacerdos, an quolibet in casu unicum generaliter signum sufficiat.

Et Ssmus D. N. D. Pius div. prov. Pp. X, in audientia R. P. D. Commissario S. Officii, feria V, die 18 maii, anno 1914, impertita, audito Emorum Patrum Inquisitorum generalium suffragio, feria IV praecedenti in ordinaria Congregatione emisso, decernere et declarare dignatus est ut sequitur: « In benedicendis pluribus similibus aut diversis religionis « obiectis, quae sacerdoti pluribus facultatibus munito, coniuncta vel « commixta offeruntur, atque in ipsis, vigore diversarum facultatum, « indulgentiis ditandis, sufficere unicum signum pro pluribus benedictio- « nibus atque indulgentiarum adnexionibus. Et declaratio non exten- « datur ad metallica numismata scapularibus substituenda, de quibus « in decreto S. Officii, dato die 16 decembris, anno 1910 ». Contrariis quibuscumque non obstantibus.

D. Card. Ferrata, *Secretarius.*

L. ✠ S.

Fr. Dom. M. Pasqualigo, O. P.,
Comm. G.lis S. O.

II

DECRETUM

SEU DECLARATIO CIRCA SACERDOTES DELEGANDOS AD ABSOLUTIONEM GENERALEM ET BENEDICTIONEM PAPALEM TERTIARIIS SAECULARIBUS IMPERTIENDAS

Ad supremam hanc Congregationem S. Officii sequens dubium pro opportuna solutione propositum fuit: « Cum penes Superiores Regulares « sit facultas delegandi sacerdotem ad Absolutionem generalem et Bene« dictionem papalem impertiendam Tertiariis saecularibus, quaeritur, « utrum superiores illi possint delegare sacerdotem non approbatum ad « confessiones audiendas, saltem si ille sacerdos sit ex suis subditis, et « hoc fiat in propriis ecclesiis ».

Emi et Rmi Patres Cardinales Inquisitores generales, feria IV, die 27 maii, anno 1914, in ordinaria Congregatione adunati, respondendum esse censuerunt: « Superiores Regulares posse ad Absolutionem « generalem et Benedictionem papalem impertiendam Tertiariis saecu « laribus in propriis ecclesiis delegare sacerdotes sui Ordinis, etiam non « approbatos ad confessiones audiendas ».

Et Ssmus Dominus noster D. Pius div. prov. Pp. X, in audientia R. P. D. Commissario S. Officii impertita, feria V, die 28, iisdem ac supra mense et anno, sententiam Emorum Patrum benigne approbare dignatus est. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

D. Card. Ferrata, *Secretarius.*

L. ✠ S.

Fr. Dom. M. Pasqualigo, O. P.,
Comm. G.lis S. O.

III

DECRETUM

SEU DECLARATIO CIRCA INDULGENTIAM « TOTIES QUOTIES » CRUCIFIXIS ADNEXAM

Supremae sacrae Congregationi S. Officii relatum est, sacerdotes quosdam consuevisse benedictione donare crucifixos, asserentes iisdem applicare plenariam Indulgentiam, toties a fidelibus lucrandam, quoties

osculum alicui ex praefatis crucifixis infixerint: id vero apostolica auctoritate. Quum non sit de Romanae Ecclesiae consuetudine in facultatibus indulgentias applicandi quosdam limites discretionis excedere, ad mentem decreti S. Indulgentiarum Congregationis d. d. 10 augusti, anno 1899, in quo aliquot exhibentur regulae, « quibus prae oculis habitis, nedum « locorum Ordinariis, sed et ipsis christifidelibus facilis aperiretur via « ad dignoscendum quodnam sit ferendum iudicium de aliquibus indul- « gentiis, quae passim in vulgus eduntur, dubiamque praeseferunt authen- « ticitatis notam », visa est asserta facultas aut mere dictitata, aut praepostera interpretatione accepta.

Hisce considerationibus permoti Emi ac Revmi Patres Cardinales generales Inquisitores, feria IV, die 10 iunii, anno 1914, censuerunt esse de hac re Sanctissimum consulendum. Sanctitas porro Sua, in audientia, feria V subsequenti, die 11 iunii, eodem anno, R. P. D. sancti Officii Commissario impertita, mentem suam benigne aperire dignata est, et mandavit sequens expediri decretum: « Facultas benedicendi crucifixos « cum indulgentiae plenariae applicatione, toties quoties nuncupatae, « sive personaliter a Summo Pontifice, sive quomodocumque ab apo- « stolica Sede, per tramitem cuiuslibet Officii vel personae obtenta, ita « et non aliter est intelligenda, ut quicumque christifidelis in articulo « mortis constitutus aliquem ex huiusmodi crucifixis benedictis, etiamsi « illi non pertineat, osculatus fuerit, vel quomodocumque tetigerit, dum- « modo confessus ac sacra Communione refectus, vel si id facere nequi- « verit saltem contritus, Ssmum Iesu nomen, ore, si potuerit, sin minus « corde, devote invocaverit, et mortem tamquam peccati stipendium de « manu Domini patienter susceperit, plenariam indulgentiam acquirere « valeat. Contrariis quibuscumque non obstantibus ».

D. Card. Ferrata, *Secretarius.*

L. ✠ S.

Fr. Dom. M. Pasqualigo, O. P.,
Comm. G.lis S. O.

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I

DECRETUM

SACERDOTES IN ITALIA PROHIBENTUR NE SINDACALISTIS SOCIETATIBUS DENT NOMEN, OPERAMVE PRAEBEANT.

Ex compluribus Italiae, praesertim septentrionalis, dioecesibus graves questus ad Apostolicam Sedem pervenerunt de detrimentis quae vel ipsi opificum et agricolarum coetui infert institutio illa seu consociatio quae ***sindacalismus*** vocatur, utpote quia, praeter cetera, actu reapse in sociale certamen desciscit. Quapropter ad praecavendum, quantum fas est, tanto malo, Ssmus D. N. Pius Papa X sacrae huic Congregationi mandavit, ut memoratis Italiae Ordinariis notum faceret, mentem suam esse firmamque sententiam, sacerdotes, remota qualibet personarum locorumque exceptione, non posse consociationibus hisce ***sindacalistis*** nomen dare aut semel datum in eis servare, officio aliquo in eisdem fungi et sermones seu adhortationes in earum opem habere: a quibus omnibus cunctos prohibendos esse sacerdotes, ne malorum quae ex institutione illa saepe profluunt participes ipsi videantur.

Quo iussa Ssmi Domini faciam, haec cum Ordinariis ad quos spectat communico, ut opportune iuxta casuum varietatem provideant. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex Secretaria sacrae Congregationis Consistorialis, die 20 iunii 1914.

C. Card. De Lai, Episc. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

Ioannes B. Rosa. *Substitutus.*

II

ERECTIO PRAELATURAE NULLIUS

Decreto sacrae Congregationis Consistorialis diei 12 maii 1914 Ssmus D. N. Pius PP. X territorium missionis Salesianae vulgo *Matto Grosso* in Brasilia, a dioecesibus Cuyabensi et Corumbensi avulsum, erexit in Praelaturam Nullius, *Registro do Araguaya* nuncupandam, quam archidioecesi Cuyabensi tamquam suffraganeam subiecit. Haec autem Praelatura eosdem retinet fines, quos habet praefata missio Salesiana de *Matto Grosso* seu civile municipium vulgo *Registro do Araguaya;* adeo ut ipsa circumscribatur ad septentrionem Statu de *Pará* per eum tractum, qui inter flumina *Xingú* et *Araguaya* vocata intercedit; ad orientem cursu ipsius fluminis *Araguaya* usque ad iuga montium vulgo *Caiapós;* ad meridiem iisdem iugis montium *Caiapós* una cum fluminibus *Coxim, Piguiri* et S. Laurentii appellatis; ad occidentem denique eodem S. Laurentii flumine usque ad eius fluxum in flumen *Xingú* nuncupatum.

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIO

Brevi apostolico nominatus est:

6 aprilis 1914. — *Primus Vicarius Apostolicus novi vicariatus Kuam-si in Sinis,* R. P. D. Mauritius Franciscus Ducœur, alumnus seminarii Parisiensis pro missionibus ad exteros, episcopus tit. Barbalissensis.

SACRA CONGREGATIO RITUUM

I

DECRETUM seu DECLARATIO

CIRCA OFFICIA PROPRIA

Normis circa Officia propria per decretum diei 3 iunii 1914 traditis inhaerens, nunc sacra Rituum Congregatio opportune declarat ac statuit:

Quum ad mentem sacrae Congregationis Officia particularia ritus duplicis maioris, minoris et semiduplicis tantummodo Lectionibus II Nocturni cum Oratione propria gaudere soleant, eadem sacra Congregatio ad maiorem uniformitatem praesenti decreto libentissime concedit, ut, iuxta prudens cuiusvis Ordinarii vel Superioris, ad quem spectat, iudicium, Officia Ecclesiae universalis in Breviario Romano inserta substitui valeant, absque peculiari Indulto, respectivis Officiis particularibus magis propriis hucusque aliquibus dioecesibus seu institutis a S. Sede concessis. Item Rmis Ordinariis seu Superioribus supradictis fit potestas aliquas tantum partes proprias ex Officiis particularibus iam indultis quae nullo modo vel tantum ritu simplici in Breviario reperiuntur, amodo retinendi, ceteris partibus de Psalterio et de Communi adhibitis.

Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die 24 iunii 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

✝ Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

II

DUBIUM

DE PROPRIIS DIOECESANIS

Quaesitum est a sacra Rituum Congregatione: « An vi decreti diei « 3 iunii omnia et singula Propria particularia iam adprobata, tam cum « cantu quam sine cantu, attentis reductione festorum quae habentur « in ipsis Propriis, et approbatione novi Kalendarii, iterum examini « huius S. C. subiicienda sint, vel ipsum decretum respiciat tantum nova « officia in posterum expetenda et cantum Gregorianum adaptandum « officiis iam adprobatis, quae tamen cantu careant ».

Et sacra Rituum Congregatio, omnibus perpensis, respondendum censuit: Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

Contrariis quibuscumque non obstantibus. Die 24 iunii 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

✝ Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

III

DECRETUM

DE LUCE ELECTRICA SUPER ALTARI NON ADHIBENDA

Expostulatum est a sacra Rituum Congregatione utrum lux electrica, quemadmodum vetita est una cum candelis ex cera super altari iuxta declarationem seu decretum n. 4206 diei 22 novembris 1907, ita etiam in gradibus superioribus ipsius altaris vel ante sacras imagines seu statuas super eisdem gradibus et altari positas prohibita sit?

Et sacra eadem Congregatio, audito etiam specialis Commissionis voto, rescribendum censuit: Affirmative et ad mentem.

Mens est: S. R. C. hanc nacta occasionem, cum innotuerit nonnullis in locis tales abusus invaluisse, ut circa aediculas Sanctorum in pariete super altare positas, et vel in ipsis altaris gradibus ubi candelabra collocantur, parvae lampades electricae variis distinctae coloribus disponantur - quod profecto minus convenit gravitati et dignitati sacrae Liturgiae propriae et decori Domus Dei - facto verbo cum Sanctissimo, etiam atque etiam Rmos Ordinarios in Domino hortatur ut pro sua religione invigilent ne S. C. decreta posthabeantur, et ecclesiarum rectores doceant quae in casu, iuxta decreta, permissa quaeque vetita sunt.

Summa autem Decretorum haec est: Lux electrica vetita est, non solum *una cum candelis* ex cera super altaribus (4097), sed etiam loco candelarum vel lampadum, quae coram Ssmo Sacramento vel Reliquiis Sanctorum praescriptae sunt. Pro aliis ecclesiae locis et ceteris casibus, illuminatio electrica, ad prudens Ordinarii iudicium, permittitur, dummodo in omnibus servetur gravitas, quam sanctitas loci et dignitas S. Liturgiae postulant (3859, 4206 et 4210 ad 1). Nec licet tempore expositionis privatae vel publicae interiorem partem ciborii cum lampadibus electricis in ipsa parte interiori collocatis illuminare, ut Ssma Eucharistia melius a fidelibus conspici possit (4275).

Atque ita rescripsit et servari mandavit. Die 24 iunii 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine. Ep. Charystien., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

FESULANA

IURIUM

Pio Papa X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno undecimo, die vero 17 martii 1914, RR. PP. DD. Michaël Lega, Decanus, Ponens, *Ioannes Prior et Antonius Perathoner, Auditores de turno, in causa* Fesulana - Iurium, *inter Praepositum ecclesiae collegiatae oppidi* Figline Valdarno, *et illius collegiatae canonicos, repraesentatos per legitimum procuratorem adv. Astorri, interveniente et disceptante in causa Promotore iustitiae, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

In Bulla quam Alexander VI anno 1493 dedit ad erigendam ecclesiam collegiatam in oppido *Fighine,* hodie *Figline,* dioeceseos Fesulanae (cuius constitutio collegiatae ad curam animarum quod attinet est hodiernae actionis obiectum) narratur quod « olim antiquis temporibus « collegiata et in partibus illis tunc inter alias ecclesias, plebes nuncu- « patas, admodum insignis, tamen deficiente successu temporum inibi « canonicorum collegio, ecclesia praedicta desiit esse collegiata ».

Ast desiderium numquam recessit ab incolis dicti oppidi, iterum obtinendi ecclesiam collegiatam: quod desiderium Pontifici Alexandro VI et Diedius de Figlino rector plebanus dicti oppidi, et ipsum municipium, et familia de Serristoriis, per supplicem libellum significarunt: preces autem excipere dignatus est Pontifex decernens in dicta Bulla: « Eccle- « siam praedictam in collegiatam ecclesiam cum una dignitate quae prae- « positura nuncupetur et inibi dignitas principalis exsistat, pro uno prae- « posito, et duodecim canonicatibus et totidem praebendis... erigendam « esse » vindicato iurepatronatus iis qui dotationem contulerunt.

Ad curam animarum quod attinet, statuit idem Pontifex: « quod « cura animarum parochianorum ipsius ecclesiae ad Capitulum prae- « fatum, de voluntate tamen Praepositi dictae ecclesiae pro tempore « exsistentis ... pertineat ».

Hanc Constitutionem interpretata sunt statuta capitularia condita anno 1510 et legitime approbata ab Ordinario loci, ubi sub cap. XXVI

sancitur: « Quamvis animarum cura principaliter ad Praepositum, deinde « ad Canonicos pertineat, semper statuimus attamen et ordinamus ne « parochiani frustra aliquem ad salutis necessaria percuntentur, quod « Praepositus et Canonici dent auctoritatem Sacristae administrandi « sacramenta omnibus petentibus de nostra parrochia et nullus alius « canonicus nec cappellanus nisi particulariter requiritus se ingerat, nisi « in necessitatis casu, ad administrationem sacramentorum. vel fuerit « per R. D. Praepositum et Capitulum deputatus ».

Sub anno 1614 istae constitutiones, ad ipsam curam animarum quod attinet, reformantur, et statuitur: « Item statuimus et ordinamus quod « cura animarum iuxta Bullam erectionis principaliter spectet et perti- « neat ad Praepositum, si sibi placet, et deinde spectet ad Capitulum, « et Canonicos iuxta tenorem Bullae ». Deinde quia facta deputatio Sacristae pro quotidiana administratione Sacramentorum non felicem sortita fuerat exitum, decernitur singulo quoque anno deputari canonicum « ad ministerium dictae curae animarum, absque ullo salario « aut mercede ».

Ast haec quoque provisio, prout difficile haud erat praevidere, non satis consuluit rerum necessitati; quamobrem Laurentius Della Robbia, antistes Fesulanus, in sacra visitatione huius ecclesiae, de cura animarum decretum dedit anno 1635, in quo, primo, conqueritur de non bona procuratione ministerii parochialis, praecipue quia aderat contentio Praepositum inter et Canonicos « utrum animarum cura spectaret ad « ipsum Praepositum vel ad Capitulum », quocirca, non dirempta hac quaestione, statuit: « quod animarum cura principaliter spectaret ad « Praepositum pro tempore », atque ordinavit: « Dictus Praepositus prin- « cipalis et quotidianus curatus, necnon duo ex Canonicis... nominari « deberent a dicto Praeposito... et postea vinci in Capitulo... ». Una simul iussit non esse eligendos coadiutores extraneos Capitulo, nisi « nemo ex Canonicis fuisset habilis ad sustinendum onus curae ». Pro maiore firmitate et robore huius decreti, exquisita fuit approbatio et confirmatio S. C. Concilii, quae precibus annuit die 4 septembris 1839, iubens decretum « omnino exsecutioni demandari debere, ita tamen ut « nominatio dictorum duorum coadiutorum reservata sit toti Capitulo, « non autem soli Praeposito ».

Ast non exinde omnia incommoda ablata sunt: quocirca, praeviis decretis, pro conditione illorum temporum et hac de re, editis a magno duce Etruriae anno 1786 die 10 iunii et die 5 augusti, mandavit Ordinarius Fesulanus Rainieri-Mancini, die 13 decembris eiusdem anni: « Diciamo, decretiamo e dichiariamo che la cura delle anime... oltre al

« Preposito pro tempore, quale per sua istituzione presiede all'esercizio « delle medesime, sia esercitata e si eserciti di fatto in futuro ancora « da due Canonici capitolari col titolo di vice-parroci inamovibili da « eleggersi da noi e dai nostri successori previo concorso ». Iussit quoque ab aliis Canonicis negligendam non esse curam animarum quorum duos, praeterea, ad ss. confessiones approbatos, voluit esse auxilio Praeposito et duobus viceparochis: denique mandavit ceteros omnes Canonicos diebus festis debere incumbere ad confessiones audiendas in ecclesia collegiata certo et statuto tempore, prouti in eodem decreto determinatur.

Res ita ordinatae fuerunt ad explicandam animarum curam usque dum editae sunt infaustae leges in regno Italico, patrimonii ecclesiastici eversivae, quarum vi Collegiata insignis tantum salvam habuit praebendam praepositurae quippe quae adnexam habebat animarum curam.

Fiscus has leges ita exsecutus est, ut earumdem intentionem praetergressus, ne salvas quidem faceret alias praebendas, successu temporis, praecipue per decretum praesulis Rainieri-Mancini, destinatas exercitio curae animarum, nempe quatuor praebendas obtentas a duobus canonicis viceparochis et ab aliis duobus qui auxilio esse debebant et Praeposito et viceparochis in cura animarum.

Hoc animadvertit Octavius Bargilli praepositus, qui proinde actionem instituit vindicatoriam adversus fiscum, et per sententiam tribunalis Florentini, in secunda instantia, 27-30 decembris 1880 obtinuit annuos reditus libell. 2016,40 pro quatuor praebendis curam animarum adnexam habentibus, et praeterea annuam summam lib. 600 pro expensis cultus.

Exinde valde auctum est Capituli patrimonium quod pene destructum fuerat per primam exsecutionem legum anni 1867. Tunc enim, attenta hac miserrima conditione, seu sub anno 1873, Capitulares qui loco suae praebendae obtinuerunt pensionem, in conventu habito statuerunt, Praeposito relinquere administrationem bonorum collegiatae quae adhuc exstabant, « riservandosi però il diritto di riassumerla nel « caso che in appresso venga corrisposto un congruo assegno per le « spese di culto, estratto dal patrimonio capitolare ».

Equidem bona quae capitulare patrimonium constituebant, si non omnia, certe in maiori parte, continebantur in mensa ecclesiae, administranda a Capitulo, quam augeri in congrua mensura, multiplici cura adlaboravit praefata Bulla fundationis data ab Alexandro VI.

Postquam vero Bargilli praepositus recuperavit, uti narratum est, ingentem bonorum quantitatem, praesul Fesulanus Corsani, die

7 iulii 1873, sanxit: « che al Proposto oltre il godimento delle consuete « rendite parrocchiali, debba esser pagata a carico della quota curata « (nempe a fisco vindicata) anche l'antica prebenda personale » necnon lib. 600 pro expensis cultus recuperatas... « 3) i quattro sacerdoti che « sono indispensabili al Proposto per il disimpegno del ministero par- « rocchiale e per le funzioni del s. culto, debbono scegliersi via via « dal Proposto medesimo, previa annuenza dell'Ordinario, e che essi « debbano considerarsi come semplici aiuti ed officianti temporanei ed « amovibili *ad nutum* ». In eodem decreto certam summam, titulo congruae, assignavit quatuor Praepositi coadiutoribus, desumendam ab eadem mensa bonorum, a fisco vindicata, quam administrandam commisit cuidam procuratori, Camerario nuncupato, attributa ei mercede 60 libell. annualium.

Res ita ordinatae perdurarunt, absque ulla reclamatione Capitularium, saltem iudiciali, usque ad annum 1910, quo de hodierna instauranda lite cogitatum est.

Sane per hoc decretum penitus subversam esse veterem collegiatam animo adverterunt superstites Capitulares, qui supplicem dederunt libellum beatissimo Patri, exponentes, nonnisi spretis legitimis iuribus ecclesiae collegiatae, haec decerni potuisse; quare expetebant rem ad trutinam iudicialem reduci.

Precibus annuit sanctissimus Pater, quaestione ablegata N. S. O., qui resolvendas sibi proposuit in turno diei 16 februarii 1911 has quaestiones:

I. *An constet de parochialitate habituali et actuali Capituli Collegiatae oppidi* Figline Valdarno, *salvo exercitio curae animarum, spectante ad Praepositum eiusdem Collegiatae eiusque adiutores in casu?*

II et III (*sub secreto*).

Et die 16 Februarii 1911 prodiit sententia rotalis quae *Negative* propositis dubiis respondit.

Tum Canonici actores, tum Praepositus reus conventus, ab hac sententia appellarunt. Praepositus enim advertit sententiam adeo ei esse favorabilem, ut in expensis condemnari non debuisset. Quare hodie quaeritur: *An sententia rotalis diei 16 februarii 1911 sit confirmanda vel infirmanda in casu.* — Praeterea Patroni expetierunt sibi fas esse interveniendi in causam; et admissi sunt.

Propositae quaestioni ut satisfiat, dixerunt Domini singula dubia in examen esse revocanda, et primo an revera constet parochialitatem habitualem et actualem spectare Capitulo Collegiatae oppidi Fighini.

Sententia appellata non explicite, sed tamen satis aperte, inclinat in partem negativam, etiam quoad ipsam primigeniam fundationem, videlicet: Capitulo non competere curam habitualem; actualem vero Canonicis competere ex solo mandato Praepositi, et hoc iuxta intentionem Bullae, unde Canonici fiebant eius coadiutores. Eadem sententia autem admittit, veram novationem factam fuisse per decretum episcopi Della Robbia, adeo ut quaecumque fuerit primigenia fundatio, a tempore huius decreti tota cura habitualis et actualis dicenda sit residere in uno Praeposito, qui tamen habet coadiutores natos in canonicis Collegiatae. Legitur enim in sententia: « Proinde, etiamsi velimus admittere, Ale- « xandrum VI in sua Bulla voluisse in Capitulum novae collegiatae « transferre universa iura ecclesiae parochialis Fighinensis, ambigen- « dum non est per decretum Della Robbia, approbatum a S. C. Concilii, « veram inductam fuisse novationem, iuxta quam Praepositus S. M. « de Fighino dici debet et est verus parochus; Canonici autem dicendi « sunt Praepositi adiutores. Adiuvare autem Praepositum secumfert « in Capitulo Fighinensi onus et ius. Onus, cum Canonici debeant sub « dependentia Praepositi animarum curam exercere: ius quia alios « praeter Canonicos non potest Praepositus sibi adsciscere in animarum « curae exercitio ».

Sed ad quaestionem penitus enucleandam, in primis perpenderunt Domini, quaenam fuerit intentio Alexandri VI in citata Bulla fundantis Collegiatam Fighinensem. Et quia res est de cura habituali et actuali, et hinc de vera et propria parochialitate, prae oculis habere praestat genuinum conceptum utriusque curae ita distinctae apud doctores et in foro, quia potest haberi ius seu iurisdictio parochialis in habitu et potentia, quamvis eius actus seu exercitium sit alteri demandatum.

« Ille dicitur, docet Bouix, *de paroch.*, p. 178, *habitualem* dumtaxat « curam habere qui de facto illam nec exercet nec exercere potest, sed « tantummodo aliquatenus potest et debet providere ut per aliquem sub « vicarii nomine exerceatur... E contra, ille *actualem* curam habere « dicitur qui de facto eam exercet. Heic vero distinguimus habitualem « a cura actuali, eo sensu quatenus qui habet habitualem tantum, nec « de iure nec de facto eam exercere potest, quam exercendam de iure « et de facto alter suscipit ». Unde consequitur qui habitualem habet non esse nec dici posse vere parochum, uti infert Bouix, l. c., p. 179, et Wernz, *Ius decretalium*, II, n. 821 et H. S. O. in decis. 344, n. 4, part. XI.

Equidem, ut notatur in decis. 316, part. IV, tom. I, n. 4, coram Coccino, inter Recent., ille qui habet actualem potest alteri demandare

exercitium curae, veluti suo vicario, et tunc verus parochus remanet qui habet actualem, quamque semper exercere potest in concursu cum suo vicario.

In citata Bulla Alexandri VI statuitur: « quod cura animarum paro-« chianorum ipsius ecclesiae ad Capitulum praefatum, de voluntate « tamen Praepositi dictae ecclesiae pro tempore exsistentis..... perti-« neat ». Heic, cum sine addito demandetur Capitulo cura animarum, intelligenda est cura actualis animarum, non tantum habitualis, ut explicat Barbosa, *De appellat. verb. signif.*, appell. 65: « Curae anima-« rum appellatione, proprie venit actualis, non vero habitualis, ut tenuit « in terminis Capra, commun. conclus. 9, n. 78 et fuit dictum in *Vicen.* « *Prioratus* 9 iunii 1606 coram Manzanedo ».

Praeterea Domini animadverterunt praesumptionem esse iuris, quod ecclesia parochialis quae simul est collegiata vel quae evehitur ad collegiatam, habeat curam animarum, seu actualem quoque, residentem penes Capitulum, nisi contrarium expresse dicatur in fundatione; quia, uti tenuit Rota, dec. 220, n. 24, part. XIX, t. 1, ecclesia parochialis erigi, per se, potest in collegiatam, quin cura transferatur in collegium. Ast vis enunciatae praesumptionis est, per se, de iure communi, praesertim ante Concilium Tridentinum, curam animarum, saltem habitualem, incumbere collegio, nisi probetur aliam fuisse fundatoris voluntatem. Piton, *Discept. eccles.*, p. II, § 44.

Nam Tridentinum Concilium perpendens quam male administraretur animarum cura a capitulis, seu collegiis, iussit in cap. 7, sess. VII, *De reform.*, deputandam istam esse vicariis qui eam exercerent ut plurimum, remanente penes capitulum sola cura habituali, uti perpendit De Luca in disc. IX *in Adnot. ad Conc. Trid.* et decisit Rota in citat. decis. coram Coccino.

Vim autem praehabitae regulae favore collegiatae esse firmissimam et fundatam in communi doctrina et iurisprudentia, docet Pignatelli, *Consult.*, tom. IX, consult. 150 et 169, et probant H. S. O. decisiones ab hoc doctore citatae.

Proinde hanc praesumptionem prae oculis habere necesse est dum examinatur quaenam fuerit intentio Alexandri VI in constituenda Collegiata Fighinensi; itemque non praetermittere oportet, sub nomine curae animarum, sine addito significatae, intelligi curam actu exercendam, seu actualem, sive haec cum habituali coniuncta sit sive non, ut supra animadversum est cum Barbos., *De appell.*, n. 65.

Sed difficultatem faciunt verba limitationis adiecta: *de voluntate tamen Praepositi dictae ecclesiae pro tempore exsistentis*: « Siquidem

« videtur inferendum, uti censuit appellata sententia, principalem paro-
« chum esse Praepositum, et Canonicos vocatos esse quidem et ipsos
« ad curam exercendam, sed de voluntate Praepositi et sub eius aucto-
« ritate, directione, vigilantia, correctione et punitione, ita ut Capitulum,
« seu Canonici, sint veri vicarii Praepositi ».

Equidem in Bulla Praeposito attribuitur « collatio, provisio et omni-
« moda dispositio beneficiorum in dicta ecclesia erigendorum; necnon
« correctio et punitio dictorum Canonicorum et aliarum personarum
« dictae ecclesiae ad dictum Praepositum pertinent ». Praeterea eadem Bulla vocat Praepositum Diedium eiusque successores: « Ecclesiae rectores ».

Iamvero haec quae difficultatem facere videntur, solvuntur, semel admissa ex Pontificia constitutione, Capitulo fuisse concessam curam animarum, videlicet etiam actualem, uti explicavimus.

Etenim, cura animarum commissa collegio, in suo exercitio indiget moderatore, qui nempe statuat quomodo a singulis exerceri debeat, maximam cum ingerat confusionem haec cumulativa parochialitas, si singuli de collegio omnes functiones parochiales et indiscriminatim et quotidie administrare valeant. Quem morem seu abusum antiquitus invaluisse penes collegia memorat De Luca, disc. 9, n. 3, *Adnot. ad Conc. Trid.*, quando scilicet exercitium curae sit promiscuum penes omnes de capitulo seu collegio; quamobrem huic incommodo auferendo providit reformatio Tridentina.

Sane cum ex una parte bene stare possint simul, uti advertimus, ex citata decis. coram Coccino, quod quis habeat actualem curam, sed alteri committat exercitium curae, ita facile explicatur penes collegium residere curam actualem, exercendam sub moderatione, vigilantia, correctione et censura praepositi, et cum limitationibus ab eo determinandis. Item ex origine huius Collegiatae facile explicatur, quod Praeposito, quamvis privative quoad Capitulum non obtinenti curam animarum actualem, tamen haec praestantia concessa sit et potestas in singulos Canonicos quasi ex suo arbitrio explicanda. Nam, si Collegiata erecta est, hoc in primis debetur zelo et studio rectoris Diedii qui erectionem instantissime efflagitavit. Exinde in Collegiata, una dumtaxat erigitur dignitas « quae inibi praepositura nuncupatur et prin-
« cipalis exsistit pro uno praeposito ». Quare haec potestas in Canonicos competit Praeposito, quia pollet *dignitate*, non quia ei competat, privative, cura animarum.

Animadverterunt Domini constitutionem collegiatae Fighinen. apte illustrari per institutionem alterius collegiatae erectae in finitima dioe-

cesi Aretina in oppido Castiglionis Florentini sub eo tempore, nempe anno 1501 et per Bullam Alexandri VI, qua plebania S. Iuliani erigitur in collegiatam seu capitulum, constans ex archipresbytero, unica dignitate, et sex canonicis. Edicitur quod cura spectet et pertineat ad archipresbyterum, canonicos et capitulum praefatum. De archipresbytero haec statuuntur: « ...qui pro tempore erit archipresbyter dictae eccle- « siae in canonicos et personas eorumdem habeat superioritatem et « praeeminentiam, potestatem et iurisdictionem quam habent et habere « solent dignitates principales in collegiatis ecclesiis praefatae dioecesis, « et de iure et consuetudine simili prorsus potestate funguntur ». Haec praevalens auctoritas archipresbyteri, tractu temporis, ita explicari coepit, ut ei videretur omnis cura *actualis* et *habitualis* imminere, et ita concipiebantur litterae collativae archipresbyteratus iam ab anno 1642, donec supervenerunt praescriptiones regiae Leopoldinae sub anno 1787, et episcopus decreta edidit quibus canonici redigebantur in coadiutores archipresbyteri, utpote habentis ius exclusivum parochialitatis. Verum anno 1875, canonici apud S. C. Concilii in ius rapierunt archipresbyterum et rogatae sunt hae dubitandi formulae: « 1. An archipresbyter « et sex canonici de massa, aequali modo iurisdictione et animarum « curam exercere debeant, seu potius archipresbytero tantum exclusive « ea competat in casu? - 2. An absque voto canonicorum de massa. « archipresbyter rerum parochialium administrationem gerere possit in « casu? » Et die 11 decembris 1875 prodiit rescriptum: « Ad 1um. Curam « habitualem esse penes capitulum, et sex canonicos esse concuratos, « dependentes quoad exercitium ab archipresbytero iuxta formam ab « episcopo determinandam, inspectis institutione, constitutionibus capi- « tularibus et legitima consuetudine. - Ad 2um. Circa bona temporalia, « proventus et emolumenta, administrationem esse penes capitulum, in « reliquis provisum in 1° ».

Ex hac factispecie et quaestionis solutione perspicue illustratur hodierna controversia, quia addiscimus fuisse illius regionis consuetudinem ut praeposito aut archipresbytero, ceu primae et unicae dignitati collegiatae, conferretur auctoritas praevalens disciplinaris in canonicos, quamvis hi ex institutione potirentur cura etiam actuali, seu essent *concurati*, uti decisum est.

Exinde quum in actis capitularibus et in ipsis litteris pontificiis res decernitur ad collegiatam pertinens, tamen archipresbyter nominatur distinctim et dein canonici, et demum ultimo loco capitulum, ut pateat tum dignitatem, tum canonicos, unico collegio seu quasi persona morali comprehendi et contineri.

Quocirca dixerunt Domini etiam in casu nostro in Praeposito distinguendam esse dignitatis qualitatem, imo unicae dignitatis adnexae praepositurae: et hoc versatur extra controversiam. Questio hodierna est an hic sit solus et verus parochus, adeo ut Canonici in cura animarum sint, ex institutione, eius coadiutores, eum adiuvantes in exercitio muneris parochialis, si et quatenus ipse velit, seu de eius voluntate.

Iamvero quia cura dicitur pertinere ad Capitulum, tamen *de voluntate Praepositi*, limitatio haec ponitur ratione dignitatis praepositi, qui moderatur exercitium curae animarum, uti ferebant mores et consuetudines illius regionis. Ita bene conciliatur auctoritas dignitatis cum littera et intentione Bullae curam committentis Capitulo et cum praescriptionibus iuris quae favent, uti explicatum est, Capitulis.

Siquidem ex eo quod Praepositus est unica dignitas et hinc pollet potestate saltem disciplinari in suos confratres et collativa quoque praebendarum, non inferre licet ipsum potiri cura *habituali* et *actuali*, sed eruitur ei, qua dignitate praestanti, fuisse munus commissum moderandi exercitium curae animarum quae a persona morali, seu a singulis Canonicis, simul et indiscriminatim exerceri, absque magna deordinatione, non valet. Ita adamussim Concil. Trid., sess. 24, cap. 12, *De reform.*, explicat munus ex iure novo commissum dignitatibus in capitulis, iubens: « Quum dignitates in ecclesiis praesertim cathedralibus ad con-« servandam augendamque ecclesiasticam disciplinam fuerint institutae, « ut qui eas obtinerent pietate praecellerent aliisque exemplo essent « atque episcopis opera et officio iuvarent, merito qui ad eas vocantur, « tales esse debent, qui suo muneri respondere possint ». Barbosa, *De can. et dignit.*, cap. IV. Nomen praepositi huic dignitati attributum bene significat eius officium moderatoris et praesidis, ut notat Barbosa, op. cit., c. 9, n. 14, et Pignatel., l. c., tom. IX, consult. 150, n. 3, qui docet: « In istis ecclesiis, archipresbyter, prior, decanus, aliusve, est « non uti parochus, sed uti caput collegii ». Rota c. Cavaler., dec. 274, n. 4, et hoc sensu appellari potuit in Bulla *Rector Ecclesiae*, sed tantum cum quadam applicatione honoris, quia, uti dicemus, revera ecclesiae collegiatae rector est collegium canonicorum.

Hisce praehabitis, cum Pontifex iubeat curam animarum pertinere Capitulo, intelligendus est commisisse curam *habitualem* et *actualem* Capitulo, exercendam tamen de voluntate Praepositi, seu iuxta modum et ordinem ab eo statuendum. Hanc significationem hisce verbis contineri, evincit nedum explanata praesumptio iuris, sed sensus obvius literalis. Si enim Pontifex intendisset Canonicos posse fieri Praepositi coadiutores de eius voluntate, quoad nudum exercitium curae, mandato

et vice Praepositi, nedum ipse curam non commisisset, sed improprie usurpasset nomen curae, idque concessisset quod ipse Praepositus de consensu Ordinarii semper perficere potuisset uti quilibet simplex parochus. Quapropter Bullae verba nedum non essent operativa, sed essent otiosa.

Ex adverso, per ipsam Bullam, substantialem novationem inductam esse in cura animarum, eruitur ex facto, quod plebanus Diedius decidit necessario ex sua praebenda ob institutam Praeposituram quae appellatur *vacans* a momento suae institutionis, et ad Praeposituram ille nominandus dicitur, « si per diligentem examinationem eumdem Die- « dium ad hoc idoneum esse », invenerit Bullae exsecutor. Si enim cura animarum collegio ita commissa esset ut, remanente penes parochum seu plebanum cura habituali et actuali, exercitium tantum curae, ad nutum et voluntatem Praepositi, pertineret ad Canonicos (uti perpendit De Luca, dic. 46, *De par.*, nn. 2 et 3), non explicaretur quare Praepositura, a sua institutione, vacans a Pontifice declarata sit, cum in hac facti specie praebenda parochialis erecta esset ad dignitatem praepositurae, seu capitis collegii, sed substantialiter eadem remansisset et perseveraret, accedente tantummodo *extrinsecus* unione cum collegio Canonicorum qui operam praebituri essent vicariam in exercitio curae.

Exinde dixerunt Domini consequi, ex intentione Pontificis habitam esse novationem substantialem in ipso subiecto curae animarum.

Observantia vero quae est optima legum et rescriptorum interpres, potissimum circa iurium parochialium exercitium et legitimam possessionem et concessionem, ut censuit S. C. Conc. in citata Aretina, et in Mediolanen. 24 iulii 1875 et considerat Piton., *Constit. et decis. pro par.*, n. 1404 et seq., in casu nostro, inquam, observantia interpretata est voluntatem Pontificis ut Capitulo non minus quam Praeposito pertineret animarum cura.

Sane eodem anno quo edita est pontificia constitutio, omnia utensilia et ipsa instrumenta sacra, directe inservientia curae animarum, veluti vas pro chrismate asservando et oleo sancto, ipse Diedius, olim plebanus et « hodie primus collegii Praepositus » (ita legitur in documento) tradit Capitulo.

Deinde anno 1510 conduntur Constitutiones, rite approbatae a Fesulano Ordinario, et has expresse innuitur condi auctoritate « integri Capituli » seu « Praepositi et Canonicorum »: de cura vero animarum cap. XXVI decernitur: « Quamvis animarum cura principaliter ad Prae- « positum deinde ad Canonicos pertineat, semper statuimus attamen et

« ordinamus, quod Praepositus et Canonici dent auctoritatem Sacristae « administrandi sacramenta omnibus petentibus de *nostra parrocchia* « et nullus alius canonicus nec cappellanus nisi particulariter requisitus « se ingerat, nisi in casu necessitatis... vel fuerit per R. D. Praeposi- « tum et Capitulum deputatus... confessiones attamen quilibet audire « possit ».

Iamvero haec decernere nullimode potuisset Capitulum, nisi habuisset curam animarum saltem habitu. Nam uti probat Pignatell., op. c., consult. 150, num. 7, tom. IX, et confirmat Lotter, *De re benef.*, q. 14, num. 88, Capitulum etsi tantum habeat *habitum* curae, fundare intentionem in iure quoad regimen et administrationem ecclesiae eiusdemque animarum curae. Quare ex facto quod revera functiones parochiales administravit et ordinavit per legitimas constitutiones, aperte eruitur, Capitulo pertinere curam saltem habitu. Quod vero quilibet Canonicus confessiones audire posset seu vi solius tituli canonicatus, hoc importat, ipsos non indigere speciali missione et approbatione episcopi, quippe haec continetur implicite ex voluntate Ordinarii in ipsa collatione beneficii, non secus ac fit in beneficio parochiali.

Inquam « implicite ex voluntate Ordinarii »: quia constans iurisprudentia S. C. Conc. est, canonicos etiam curam animarum habentes commissam ex fundatione, tamen pro confessionibus indigere approbatione, et examini subiici posse. Ita dictum est in Cingulana - *Curae animarum*, 19 iulii 1732; in Aliphana - *Curae animarum*, 1725, et nuper in Baren. - *Iurium parochialium*, ad dubium: « An canonici praedicti « qui nominantur ad curam animarum et sunt amovibiles ad nutum, « indigeant ad curam animarum exercendam approbatione Ordinarii, « praevio examine in casu? », die 13 aprilis 1876 rescriptum fuit: « Affir- « mative, quoad approbationem etiam praevio examine, si ita in casibus « singularibus Ordinarius iudicaverit ». Garcias, *De benef.*, part. IX, c. 2, n. 182; Piton., *Discept. eccl.*, part. IV, disc. 104.

Quare inferendum est ita fuisse intellectam voluntatem Pontificis Collegiatam instituentis, scilicet Capitulo concessam esse curam *habitualem* et *actualem*, hanc tamen cum quadam limitatione seu subiectione ad Praepositum, veluti parochum principalem.

In relatione visitationis pastoralis anni 1549, addiscimus praepositurum tunc obtinuisse Bartholomaeum de Serristoriis, qui « quum resi- « det, habet duplicatas distributiones et quoad curam deservit per Cano- « nicos, eosdemque esse praefectos curae: Visitatorem Ordinarium recipi « per Provisorem ... ». Unde evincitur, sensim Praepositum se abdicasse a cura animarum, contentum hanc exerceri per Canonicos, ipsumque

tantum praesidere administrationi ecclesiae. Quocirca necesse fuit reformare veteres constitutiones: quod factum est anno 1614 et in cap. 24 statuitur « curam animarum spectare et pertinere ad D. Praepositum, « *si sibi placet* et deinde spectet ad Capitulum et Canonicos iuxta teno- « rem Bullae ». Heic revera intelligitur et explicatur expressis verbis Constitutio Collegiatae, ut cura animarum habitualis et actualis sit penes Capitulum, sed cum iure praelationis et prioritatis ex parte et voluntate Praepositi. Ast haec alternatio ad libitum in ipsis Constitutionibus statuta, contraria erat intentioni Concilii Trid., sess. VII, c. 7 et maxime perniciosa fidelibus, uti dolet decretum episcopi Della Robbia anni 1635, quod refert etiam quaestionem seu disparitatem tunc adesse, « utrum « animarum cura spectet ad ipsum Praepositum vel ad Capitulum », quae quaestio cum certe non spectaret ad curam *habitualem*, cum veteres et novae Constitutiones hanc praesupponerent, pertinebat ad curam *actualem* vel potius ad exercitium curae. - Episcopus autem in suo decreto exsequitur praescriptionem Conc. Trid., cit. cap. iubentis, deputandos esse idoneos vicarios pro cura animarum in Collegiata quae unitam habeat curam animarum. Coadiutores autem deputat duos electos ex Canonicis, iubens « si forte umquam accidisset quod nemo ex « Canonicis fuisset habilis... conducerentur duo capellani habiles ». Persensit episcopus Della Robbia per hoc decretum fieri mutationem in statutis ecclesiae, quia duo Canonici mutabantur in coadiutores Praepositi, et hinc expetiit confirmationem et adprobationem, etiam *facto verbo cum Ssmo*. Et S. Congregatio confirmationem concessit, facta tamen mutatione in tenore decreti ad effectum « ut nominatio dictorum duo- « rum capellanorum reservata sit toti Capitulo, non autem soli Praepo- « sito », quae clausula significat, Capitulo recognosci curam inesse *habitu*.

Equidem ius nominandi coadiutorem seu vicarium pertinet ad eum qui curam habet saltem habitu, uti probat De Luca, *De paroch.*, disc. 11, n. 3, et tenuit Rota, in una Terasonen., decis. 798, part. I, divers., et decis. 102, part. I; decis. 599 et 710, part. II; decis. 16, part. VI; decis. 530, part. IX; decis. 48 et 104, part. X, Recent. Unde cum Bulla praeter Patronos, vocat ad nominationem faciendam, tertio loco Capitulum, inferendum est ipsum curam habere saltem habitu. Si enim hoc non participaret, neque actu, neque habitu curam, sed Canonici essent ad nutum Praepositi eius coadiutores et veluti famuli in cura animarum, absonum omnino esset hos vocari, seu concurrere cum Patronis, ad nominandum Praepositum; quum e contra, omnia bene componuntur cum regulis iuris, si recognoscatur Capitulo spectare curam animarum habitualem.

Quamvis vero, uti animadversum est, Praepositus in ipsa Bulla constitutionis vocetur *Rector Ecclesiae,* hic titulus magis honoris habendus est, quam iurisdictionis; quia Rector dici potest quatenus, in primis, praelationis ius habet in cura animarum, eiusque exercitio praesidere debet uti praesidet Capitulo qua Praepositus et unica dignitas, sed reapse a constituta Collegiata, rector ecclesiae est Capitulum, quod proinde condidit suas constitutiones, seu regulas pro bonorum regimine, administratione ecclesiae, sacrarum functionum, ipsiusque curae animarum.

Porro Capitulum in Constitutionibus anni 1614, uti pro suo iure iam recepto, moderatur administrationem omnium bonorum et obventionum etiam funerum; et hanc competere ei qui habet veram parochialitatem patet per se et probant doctores (De Luca, *de paroch.*, disc. 10, num. 7), et firmat iurisprudentia Rotae, ita in decis. 376, part. I, Recent. et passim in aliis.

Capitulum autem ita ius exigendi *quartam* sibi attribuit, ut de hoc moverit litem adversus PP. Conventuales, et sub anno 1657 curia Fesulana sententiam reddidit favorabilem RR. DD. Praeposito et Canonicis dictae Collegiatae Fighinensis.

Praeterea Capitulum curam habuit de celebratione Missae *pro populo,* rependens Praeposito eleemosynam, si quando celebrasset. Item praeteriri non debet decretum capitulare diei 29 mensis decembris 1714, quo Capitulum decernit cessionem cuiusdam partis territorii parochialis, facta permutatione cum Patribus Congregationis Vallumbrosanae iuxta laudum ab arbitris pronunciatum ut negotium componeretur inter compromissarios, nempe: « RR. Preposto e Canonici e Capitolo della « Collegiata di S. M. di Figline da una, il R. P. Abate della Congr. di « Vallombrosa dall'altra parte ... ». Quoniam si Capitulum legitimam habet personam standi in iudicio vel ineundi compromissum, cum quaestio est de territorio parochiali et de adnexis iuribus, emolumentis, proventibus, inferre necesse est Capitulo competere parochialitatem saltem *habitu.*

Quod argumentum est necessario concludens favore Capituli, adeo ut Praeposito tantum superesset probare, Capitulo has facultates competiisse non ex titulo parochialitatis, sed vel ex privilegio, vel ex legitima praescriptione: sed nisi hoc evincatur, quia Capitulo assistit et praesumptio et ius commune, respondendum est favore Capituli. Enghel, in tit. *de paroch.*, n. 5; Reclus, *de re paroch.*, p. I, tit. 5, nn. 63 et 64; et Reiff., tit. *de decim.*, nn. 124, 127; Schmalz., in eum. tit. n. 42 ssq.

Denique animadvertendum est, an constitutio Capituli funditus et legitime sit immutata per decretum anni 1786 datum ab episcopo Man-

cini-Ranieri, et alterum anni 1883 episcopi Corsani. Haec decreta iam memoravimus in explananda facti specie.

Episcopus Mancini-Ranieri reipsa institit vestigiis episcopi Della Robbia, et in hoc a praeactis decretis discedit quia videtur vel nihili facere, vel negare ius parochialitatis Capitulo insidens; sed Praeposito hoc attribuit ex integro, atque sibi reservat quatuor deputare Canonicos in vice-parochos, previis concursu et adprobatione, ceterosque Canonicos vult non exemptos a ministerio parochiali, sed hoc eis competere vi deputationis et adprobationis Ordinarii, atque ad augendos reditus vice-parochorum tres supprimit praebendas.

Hanc ordinationem Episcopus constituit, ne contradiceret voluntati magni ducis Etruriae, qui regalistarum imbutus placitis sibi auctoritatem attribuebat immutandi vel corrigendi constitutiones ecclesiasticas.

Negari non potest per decreta episcopi Mancini bene consultum fuisse curae animarum procurationi, eademque fundamentum habere in decreta Conc. Trid., sess. VII, c. 7, in iis quae ad procurandum animamarum bonum spectant: haec autem decreta neque lege, neque consuetudine fuisse abolita, eademque viguisse usque ad nostra tempora admittimus, quamvis non plenam exsecutionem habuerint, quia Canonici hodie asserunt, Canonicos vice-parochos nunquam fuisse per concursum electos. Debetne exinde inferri, Collegiatae constitutionem fuisse a primaeva institutione mutatam, saltem propter observantiam plus quam centenariam?

Iamvero Domini dixerunt hanc conclusionem neque in iure neque in facto videri fundatam.

Non in iure, quia episcopus non potest intendere collegiatae ecclesiae mutare naturam, quod soli Pontifici decernere fas est. Ceterum quae ipse decrevit, quaecumque fuerit eius intentio, conciliari possunt cum parochialitate habituali remanente apud Capitulum, ut explicat iam saepius citata decis. magistralis coram Coccino, edita inter Recentiores 316, part. IV, tom. II. Item ex relata iurisprudentia S. Congr. Concilii patet, Ordinarium ut bene consulet administrationi curae animarum, posse decernere quae hac de re episcopus Mancini-Raineri statuit, non exclusa lege concursus.

Equidem etiam post haec decreta, in reliquis immutata permansit huius ecclesiae constitutio, et nemo umquam ausus est asserere anteacto tempore, seu ante nuper editas eversivas leges a gubernio Italico, collegiatae naturam ab Alexandro VI determinatam, penitus tractu temporis fuisse mutatam. Etenim et expensas omnes cultus, non secus ac antea, sustinuit Capitulum rependens etiam eleemosynam Praeposito quum missam pro populo celebraret; nonnullas functiones parochiales

velut benedictiones super cadaveribus explere prosecuti sunt Canonici, alternis vicibus, vindicatis Capitulo quarta funeris et aliis quibuscumque obventionibus, nec non omnia acta parochialia signari consuevit, non secus ac antea, sigillo Capituli.

Quibus omnibus attentis, Domini ad quaestionem primi dubii quod attinet respondendum esse censuerunt, curam habitualem spectare ad Capitulum, actualem vero spectare ad Praepositum et Canonicos legitime deputatos in concuratos, seu canonicos coadiutores.

. . . . . .

Hisce igitur omnibus perpensis et consideratis, Christi nomine invocato, Nos Auditores de turno pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, dicimus, declaramus et definitive sententiamus proposito dubio respondentes: *Sententiam esse infirmandam, seu reformandam iuxta sequentes responsiones ad singula dubia,* nempe: Ad I. *Affirmative quoad parochialitatem habitualem; actualem vero spectare ad Praepositum et Canonicos legitime deputatos in concuratos, seu canonicos coadiutores.*

Ad II et III, *sub secreto.*

Ita pronunciamus, expensas autem iudiciales decernimus inter partes compensari et has compensatas esse decernimus et declaramus, tum in hac, tum in prima instantia.

Mandamus autem Ordinario loci et ministris tribunalium ad quos spectat ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum Canonum et praesertim cap. 3, sess. XXV, *de reform.* Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis quae magis efficacia et opportuna esse pro rerum adiunctis iudicaverint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 17 martii 1914.

M. Lega, *Decanus Ponens.*
I. Prior.
A. Perathoner.

L. ✠ S.

Ex Cancellaria S. R. Rotae, 7 aprilis 1914.
Sac. T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Il Santo Padre Pio X, desiderando contribuire alla maggior solennità del 25° Congresso Eucaristico Internazionale, che avrà luogo a Lourdes dal 22 al 26 del prossimo mese di luglio, si è benignamente degnato di destinare il signor cardinale Gennaro Granito di Belmonte a presiedere il detto Congresso con l'alto titolo di *Legato Pontificio.*

Ad accompagnare il prelodato Emo signor cardinale Legato, Sua Santità si è benignamente degnata di destinare:

L'Illmo e Rmo Monsignor Cristoforo Légasse, protonotario apostolico *ad instar participantium;*

L'Illmo signor conte Filippo Sassoli de' Bianchi, e l'Illmo signor Camillo Bellaigue, ambedue Camerieri segreti di spada e cappa soprannumerari di Sua Santità.

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

18 giugno 1914. — L'Emo signor cardinale Aidano Gasquet, *Protettore dell'Istituto delle Povere Ancelle della Madre di Dio (Suore Inglesi).*

19 giugno. — Il Rmo P. Urbano Alvarez, assistente generale dell'Ordine dei Romitani di sant'Agostino, *Consultore della sacra Congregazione dell'Indice.*

20 giugno. — L'Emo signor cardinale Antonio Vico, *Protettore dell'Istituto delle Suore Carmelitane della Carità di Vich; della Congregazione delle Suore Terziarie Francescane dei sacri Cuori di Gesù e Maria, di Antequera (Spagna); e delle religiose dell'Istituto di Maria immacolata dell'Insegnamento, fondato dal Ven. Antonio Maria Claret.*

21 giugno. — L'Emo signor cardinale Domenico Serafini, *Protettore delle Figlie di Maria Immacolata di Guadalupa, in Tacuba.*

22 giugno. — Il Rmo P. Celestino de Deggendoff, dei Frati Minori Cappuccini, *Consultore della sacra Congregazione degli studi.*

26 giugno. — L'Illmo e Rmo Mons. Raffaele Chimenti, Uditore dell'Ufficio III del Vicariato di Roma, *Prelato Uditore del Tribunale della sacra Romana Rota.*

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Prelato Chierico della Rev. Camera Apostolica:

14 giugno 1914. — Mons. Carlo Cremonesi, di Roma.

Prelati Domestici di S. S.:

27 maggio 1914. — Mons. Giovanni Kidd, dell'archidiocesi di Toronto.

30 maggio. — Mons. Ladislao Sarna, canonico della cattedrale di Premislia.

— Mons. Giuseppe Leterme, della diocesi di Victoria, nell'isola Vancouver.

2 giugno. — Mons. Andrea Sears, vicario generale di S. Giorgio di Terranova.

9 giugno. — Mons. can. Gaetano Grazia, cancelliere della curia arcivescovile di Bologna.

11 giugno. — Mons. Giovanni Battista Rosa, sostituto della S. Congregazione Concistoriale.

— I Monsignori: Tommaso Broydrick, Guglielmo Fletcher, Giacomo O' Brien, Cornelio Thomas, Michele Francesco Foley e Giacomo Francesco Donahue, dell'archidiocesi di Baltimora.

14 giugno. — Mons. Domenico Burrotti, vicario generale della diocesi di Civita Castellana.

— Mons. Andrea Napolitano, arcidiacono della cattedrale di Sant'Agata dei Goti.

— Mons. Pietro Masson, dell'archidiocesi di Filadelfia.

17 giugno. — I Monsignori: Luigi Hartl, Martino Hartl ed Emilio dott. Uttendorfer, canonici della chiesa metropolitana di Monaco di Baviera.

— Mons. can. Carlo Klaiber, decano della collegiata di S. Gaetano, nella predetta città.

20 giugno. — Mons. Edoardo Doyle, della diocesi di S. Giovanni, nel Nuovo Brunswick.

Con Biglietti della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti Soprannumerari di S. S.:

27 maggio 1914. — Mons. Eugenio Martini, arciprete di Poggio Rusco, nella diocesi di Mantova.

6 giugno. — Mons. Roberto Napoli, della diocesi di Nardò.

— Mons. Giuseppe Schüller, dell'archidiocesi di Colonia.

13 giugno. — Mons. Gaspare Burggraf, dell'archid. di Monaco e Frisinga.

17 giugno. — Mons. Caprasio Pallotti, dell'archidiocesi di Bologna.

22 giugno. — Mons. Giovanni Norcia, primo cerimoniere della patriarcale Arcibasilica Lateranense.

26 giugno. — Mons. Luigi Schmóger, della diocesi di S. Ippolito.

Camerieri d'onore in abito paonazzo di S. S.:

20 aprile 1914. — Mons. Eucherio Pasquinangeli, priore della cattedrale di Orte.

6 giugno. — Mons. Martino Whelan, dell'archidiocesi di Toronto.

— Mons. Giovanni Lucchetti, del clero di Roma.

12 giugno. — Mons. Giuseppe Zimmermann, dell'archidiocesi di Olmütz.

13 giugno. — Mons. Costantino Jörg, dell'archid. di Monaco di Baviera.

24 giugno. — Mons. Adolfo Agostoni, dell'archidiocesi di Bologna.

Cameriere Segreto di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

18 giugno 1914. — Il sig. conte Paolo Folicaldi.

Cameriere d'onore di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

10 giugno 1914. — Il sig. Giuseppe Boutard, dell'archidiocesi di Lione.

ONORIFICENZE

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

L'Ordine della Milizia Aurata, detto dello Speron d'oro:

9 giugno 1914. — Al sig. conte Francesco Spee, dell'archidiocesi di Colonia, già insignito della Gran Croce dell'Ordine Piano.

La Gran Croce dell'Ordine Piano:

9 giugno 1914. — Al serenissimo principe ed altgraf signor Alfredo Salm-Reifferscheidt-Dyk, dell'archidiocesi di Colonia.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

17 giugno 1914. — Al sig. Henry Howard.

La Commenda con placca dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

12 maggio 1914. — Al sig. Enrico dei baroni Christiani-Kronwald, dell'archidiocesi di Vienna.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

28 maggio 1914. — Al sig. dott. Nicola Pietro van Spanje, della diocesi di Harlem.

— Ai signori: Francesco Saverio Lemieux, giudice in capo della corte superiore; Tommaso Chapais, presidente del consiglio legislativo; Cirillo Tes-

sier, presidente della cassa d'economia; Napoleone Drouin, sindaco, e Boucher de la Bruère, sopraintendente dell'istruzione publica, nella città di Québec.

30 maggio 1914. — Al sig. dott. Giorgio Digard, professore nell'istituto cattolico di Parigi.

— Al sig. Arsenio Laurent, professore nel medesimo istituto.

— Al sig. cav. Renato Lavollée, dell'archidiocesi di Parigi.

6 giugno. — Al sig. dott. Roberto Paehler, della diocesi di Fulda.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

16 giugno 1914. — Al sig. dott. Guglielmo Raabe, della diocesi di Fulda.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

23 maggio 1914. — Al sig. Giacomo Heavey, dell'archidiocesi di Santiago del Chile.

28 maggio. — Ai signori: avv. Adiutore Rivard; Giulio Dorion, già tenente colonnello degli zuavi pontifici, e Stefano Paradis, dell'archidiocesi di Québec.

— Al sig. Giovanni van Thiel-Roelofs, della diocesi di Bois-le-Duc.

7 giugno. — Al sig. Leonardo Maria Bonnike, della diocesi di Harlem.

9 giugno. — Al sig. dott. Primo Cavalletti, dell'archidiocesi di Bologna.

17 giugno. — Al sig. D. Guglielmo Rolland y de Miota, segretario d'ambasciata della Spagna.

— Al sig. Giuseppe Toth, di Colocsa.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

1 giugno 1914. — Al sig Enrico Hoffacker, dell'archidiocesi di Colonia.

4 giugno. — Al sig. Antonio Cijak, della diocesi di Trieste.

— Al sig. Guglielmo Busch, deputato al Parlamento del regno di Prussia. dell'archidiocesi di Colonia.

9 giugno. — Al sig. Vittore Lefils, dell'archidiocesi di Colonia.

17 giugno. — Al sig. D. Eduardo Groizard y Paternina.

NECROLOGIO

18 giugno 1914. — Mons. Antonio Padovani, vescovo tit. di Canopo ed ausiliare della diocesi di Cremona.

26 giugno. — Mons. Giuseppe Malleret, vescovo della Martinica.

3 luglio. — Mons. Rocco Francesco Vucic, vescovo di Segna (Ungheria).

4 luglio. — Mons. Emmanuele Torres y Torres, vescovo di Plasencia (Spagna).

5 luglio. — Mons. Abele Gilbert, vescovo tit. di Arsinoe.